Política | Joan Serra Carné | Actualitzat el 09/06/2021 a les 20:00

I després dels indults?

«La solució de fons del conflicte català requereix més que voluntat de diàleg i el clima polític polaritzat d'Espanya no l'afavoreix»

No hi ha treva possible en la relació entre ERC i Junts. Només han fet falta dues setmanes de convivència al Govern -encetada amb actes de contrició i promeses de cohesió- per fer evident que els punyals no s'havien guardat al calaix sinó que s'esmolaven per al moment més oportú. El moviment d'Oriol Junqueras d'avalar els indults i aparcar la via unilateral, ben coordinat amb els gestos de la Moncloa i poc amb el soci del Govern, ha desencadenat els primers recels a Junts. I el partit de Carles Puigdemont ha rascat, per situar la narrativa que la cohabitació entre Junqueras i Pere Aragonès no serà harmoniosa.

És l'erosió que pretén Jordi Sànchez quan acusa el líder d'ERC de "tutelar" el president de la Generalitat, en un missatge que pretén cobrar-se els dards enviats pels republicans a Waterloo en els darrers mesos, els de la negociació del nou Govern. Hi ha veus del partit, com la de Míriam Nogueras, que fins i tot veuen el discurs de Junqueras poc "compatible" amb l'acord que va fer possible la formació de l'executiu. Junts és avui un magma imprevisible, polifònic. ERC, que aquesta setmana ha aterrat definitivament el gir pragmàtic iniciat després de la tardor del 2017, s'ho mira amb l'escut alçat. La seva prioritat és protegir la presidència d'Aragonès i avançar.

El recorregut fins als indults ha evidenciat les primeres esquerdes en la majoria independentista al Parlament -preludi del que pot ser la legislatura quan es pretengui anar més enllà de les urgències que ha deixat la pandèmia- mentre a la Moncloa es respira més tranquil·litat. El govern espanyol ja té el gest que perseguia -les paraules de Junqueras-, el món econòmic català rema a favor d'una etapa de col·laboració i la manifestació de Colón és una fotografia esgrogueïda abans que apareguin els flaixos. El PP va córrer a sumar amb l'extrema dreta en contra dels indults -amb recollida de firmes inclosa, una vella estratègia de bel·ligerància- i ara es troba que la reculada de la cita a Colón té difícil justificació mentre Vox es frega les mans amb els cops de volant de Pablo Casado. Santiago Abascal ja es prepara per ser protagonista diumenge.

Els indults arribaran en les pròximes setmanes. Pedro Sánchez i el seu govern els defensen sense embuts -fins i tot reclamant "magnanimitat" a la societat espanyola-, conscients com són a la Moncloa que no només no tenen alternativa política sinó que els convé. Al PSOE li fa falta un canvi de rasant a Catalunya, per molt que repeteixi que l'operació el desgasta, i refugiar-se en la majoria de la investidura per ocupar l'espai de centralitat que tant rebutja Casado. Sánchez, que afrontarà una reformulació del consell de ministres per encarar la segona part de la legislatura, tindrà temps per digerir el cost del perdó parcial als presos polítics. Perquè els indults seran parcials, atès el relat edificat pel Suprem. Encara falta molt fins al 2023.

La gran pregunta que ningú vol respondre, però, és què serà possible després dels indults. No la vol respondre ERC, que necessita fer dos anys de camí per consolidar la presidència d'Aragonès i carregar-se de raons amb la taula de diàleg. Una negociació fallida a ulls de l'independentisme -ningú espera que el govern espanyol avali un referèndum pactat en els propers dos anys- servirà als republicans per dir que han cremat una altra etapa havent negociat amb l'Estat. Més arguments per al camí de sumar adhesions a la independència, un trajecte de calendari difús, sense dates ni terminis.

La pregunta sense resposta tampoc la vol contestar el govern espanyol. Quan Sánchez verbalitza la "concòrdia" i planteja deixar de banda posicions "maximalistes", demana, implícitament, centrar-se en l'agenda sectorial i encaixar el plet català en els marges de la Constitució. Pot semblar un contrasentit ara que es verbalitza l'inici d'un nou cicle, però no hi haurà avenços definitius abans de les eleccions espanyoles. Des de Madrid busquen, simplement, posar-

hi un parèntesi.

La solució de fons del cas català no depèn només de les cartes de Junqueras, els recels de Junts o els càlculs de Sánchez. Perquè una solució valenta per a Catalunya, que és sinònim d'una solució democràtica -en forma de referèndum-, requereix també d'un determinat clima polític. Un clima de pacte. I aquesta Espanya extremadament polaritzada, incapaç de bastir acords d'estat, no reuneix les condicions mínimes per explorar un debat prou serè, el que li convindria a Catalunya. El que no s'atreveix a dir ningú amb totes les paraules és que els ideals persisteixen però, ara, no hi ha tanta pressa. I no hi ha pressa perquè el que es creia possible el 2017, no ho és, almenys tal com estava plantejat. I, és clar, qui s'arrisca a dir que la política és més complexa que la força de la voluntat.